

Бурко Катерина

асистент

Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна

РОЗВИТОК УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Застосування новітніх підходів, принципів, методів, інструментів в управлінні підприємством для забезпечення його успішного функціонування в конкурентному ринковому середовищі є головною складовою успіху підприємства як на внутрішньому ринку так і на зовнішньому

Витрати виробництва є внутрішнім фактором досягнення успіху функціонування підприємства в ринковому середовищі. Тому питанням зниження витрат виробництва в практиці господарювання аграрних підприємств надається велика увага.

Актуальність проблеми посилюється у зв'язку з необхідністю створення і постійного вдосконалення механізму управління витратами та потребою пошуку наукових підходів до вибору методів і способів цілеспрямованої дії на процес формування витрат у ході виробництва.

Розроблення ефективної системи управління витратами є важливою умовою виживання аграрних підприємств у ринковому середовищі. Адже, в нинішній конкурентній боротьбі, за умов мінімального впливу суб'єкта господарювання на формування ринкової ціни на сільськогосподарську продукцію, можливо отримати певну перевагу шляхом здешевлення виробництва цієї продукції та економією невикористаних витрат.

Розробка ефективної системи управління витратами виробництва знижує можливість негативного впливу випадкових явищ на діяльність підприємства, дозволяє вчасно передбачити дію негативних заходів та надає підприємству наступні переваги: прийняття управлінських рішень з урахуванням їхніх економічних наслідків; контроль витрат у зіставленні з нормами; формування економічної стратегії; оцінка формування собівартості та прибутку протягом виробничого періоду; оцінка витрат в розрізі структурних підрозділів підприємства; прийняття рішень стосовно доцільності здійснення окремих виробництв, ефективності використання ресурсів [1].

Формування системи управління витратами передбачає виявлення необхідних елементів, які усі разом забезпечують досягнення встановленої цілі – зниження або оптимізацію витрат.

В економічній літературі спостерігаються різні погляди щодо складу елементів системи. Так Давидович І. Є. до елементів системи управління витратами включає тільки функції управління: регулювання, прогнозування, планування, нормування, облік, калькулювання, аналіз, контроль [2, с. 9]. А

Колісник Г. М. пропонує розширений набір елементів, що входять у систему управління і складаються з чотирьох підсистем: методології, структури, процесу і техніки управління. Елементами системи управління витратами автор вважає: об'єкти управління витратами; суб'єкти управління витратами; цілі функціонування СУВ; функції управління витратами; чинники управлінського впливу; джерела інформації про функціонування СУВ; методичний інструментарій прийняття управлінських рішень; канали комунікації; способи формалізації результатів функціонування СУВ [3].

Враховуючи тісний зв'язок системи управління витратами із бухгалтерським обліком виникають питання щодо побудови на сільськогосподарських підприємствах відповідної моделі обліку витрат, яка б задовольняла інтереси користувачів в інформації про витрати та вимоги, що висувуються до якості інформації в системах управлінського та фінансового обліку.

Реалізація ідеї управлінської орієнтації обліку та контролю витрат вимагає вирішення проблем їх належної організації, інтеграції основних функцій і елементів у системі управління.

Управлінський облік розробляє методи отримання інформації та забезпечує потреби виробництва, маркетингу, управління з урахуванням як поточних, так і довготермінових цілей.

Відсутність стандартів, та жорстких норм, що регулюють управлінський облік, дозволяє налаштувати його на потреби конкретного підприємства, менталітет менеджера. Тут не існує загальноприйнятих форм звітності, періодичності її подання.

Васильєва Л.С. під елементами системи управлінського обліку розуміє підсистеми обліку витрат (за видами витрат, місцями виникнення, носіями), аналізу витрат і результатів (виявлення відхилень від планових витрат і чинників причин відхилень), прийняття управлінських рішень (усунення відхилень, підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності) [4].

Відповідно до вимог управлінського обліку, який охоплює всі стадії інформаційного потоку управлінського циклу для виділення окремих груп витрат у сільськогосподарських підприємствах потрібно враховувати значні особливості виробничих процесів, що спричиняють особливості управління витратами.

Багатогалузевий характер сільськогосподарської діяльності, наявність основних і допоміжних виробництв, біологічних активів, різноманітної продукції та сировини і матеріалів власної переробки зумовлюють таку побудову обліку, за якого витрати повинні обліковуватися за галузями виробництва, а всередині них за групами і видами культур і тварин, допоміжними, промисловими, переробними та іншими видами виробництв.

Отже, управління витратами є одним із основних питань діяльності підприємств, що займаються виробництвом та переробкою сільськогосподарської продукції. Сучасні економічні умови вимагають нових підходів до системи управління витратами та окремих її елементів. Особлива увага має приділятися удосконаленню обліково-аналітичній складовій системи управління як джерела формування інформації про витрати.

Для практичного застосування управлінського обліку в управлінні витратами сільськогосподарських підприємств можна виділити наступні його елементи: визначення центрів відповідальності; визначення об'єктів обліку витрат та калькулювання; класифікація витрат та вибір методу їх обліку; визначення складу основної, супутньої, побічної продукції та методи її оцінки; первинний облік витрат та виходу продукції; статті витрат та аналітичні рахунки; регістри аналітичного та синтетичного обліку; калькулювання собівартості продукції; аналіз показників виробничої діяльності структурних підрозділів підприємства; формування альтернативних управлінських рішень; прийняття найбільш ефективного управлінського рішень; планування виробничої діяльності підрозділів та підприємства в цілому.

Розробка та затвердження єдиних методик відображення і аналізу інформації про витрати для підприємств окремих галузей агропромислового виробництва посилить роль та зміцнить практичну цінність організації управлінського обліку на підприємстві.

Список використаних джерел

1. Чичуліна К.В. Удосконалення системи управління витратами на сільськогосподарських підприємствах / К.В. Чичуліна, О.С. Петровець// Ефективна економіка. – 2015. – № 5 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4062>
2. Давидович І. Є. Управління витратами [Текст]: навчальний посібник / І. Є. Давидович. – К. : ЦУЛ, 2008. – 320с.
3. Колісник Г. Система управління витратами та її елементи / Г. Колісник // Збірник наукових праць ЧДТУ, 2013. – Випуск 35. Ч.2. – С.110-118.
4. Васильева Л.С. Бухгалтерский управленческий учёт / Л.С. Васильева. – М. : Эксмо, 2007. – 320 с.

